

РЕЛІГІЙНА ОСВІТА І ВИХОВАННЯ У КОНТЕКСТІ ІНТЕРКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА

Чумак Т. В.

здобувач вищої освіти ступеня «магістр» спеціальності «Філософія»

Олексенко К. Б.

здобувач вищої освіти ступеня «магістр» спеціальності «Початкова освіта»

**Мелітопольського державного педагогічного університету
імені Богдана Хмельницького,
м. Мелітополь, Україна**

На початку ХХІ століття в освітніх системах європейських країн присутня тенденція до нового осмислення ролі релігійної свідомості та релігійних цінностей у вихованні. Релігійна освіта і виховання постають у контексті інтеркультурної комунікації. Вони вже не можуть

орієнтуватися на одну конфесію. Це змушує шукати нові підходи до формування світоглядно-духовного світу особистості.[3,4,5]

Міське середовище – осередок для зустрічі різних субкультур, релігійних конфесій, етносів, найбільш динамічний простір для розвитку креативних ідей та інновацій. Водночас, це середовище акумулює найбільш повну палітру соціокультурних, економічних проблем і суперечностей, якщо значимість суспільного простору міста ігнорується місцевими лідерами. Тому не даремно сьогоденні дослідження феномену міста насамперед обумовлюються цілком практичним запитанням: наскільки сучасне місто як динамічне середовище здатне змінюватися залежно від факторної зумовленості як зовнішнього, так і внутрішнього характеру.[1]

Сьогодні місцеві громади стикаються з багатьма соціальними й економічними проблемами, але водночас набувають нових можливостей та інструментів розвитку. Зокрема, мова йде про європейські програми «Інтеркультурні міста», «Творчі міста».

Ураховуючи неоднорідність населення сучасних міст, потрібно звернути увагу на можливості подолання міжетнічних конфліктів та безпосереднє використання різноманітності в побудові міської політики, що й передбачає програма «Інтеркультурні міста», яка вже має певні результати на європейських просторах.

Міжнародна програма Ради Європи «Інтеркультурні міста» – це важливий крок в Україні для успішного розвитку громад. Ця програма підтримує втілення нової моделі управління етнокультурним різноманіттям. В інтеркультурному місті проживають люди різних національностей, походження, культур, носії різних мов, традицій і релігій. Політичні лідери та громадяни такого міста сприймають цю різноманітність позитивно, як ресурс. Місто активно бореться з дискримінацією й адаптує свої методи управління, установи та послуги до потреб населення, має стратегію й інструменти для роботи з етнокультурною різноманітністю, подоланням етнокультурних конфліктів і заохочує взаємодію між різними етнічними групами в міському просторі.

На сьогоднішній день українські міста переживають вплив внутрішніх переселенців, а європейські муніципалітети – біженців, професійне та свідоме управління етнокультурним розмаїттям стає

однією з потреб і ключових функцій органів місцевої влади. Приклад того, де етнокультурна різноманітність є нормою й можливістю для всіх громадян на творче самовираження – модель інтеркультурного міста. Модель інтеркультурної інтеграції передбачає стратегічну переорієнтацію міського управління та політики, спрямованої на заохочення представників різних етнокультурних груп у керівні й адміністративні органи, заохочення позитивного інтеркультурного змішування, взаємодії між усіма жителями міста, а також розвиток компетентності місцевих установ для улагодження етнокультурних конфліктів і розвитку інтеркультурної взаємодії та інтеграції підтримка громадського дискурсу, що включає переваги різноманітності.

Практичний досвід мережі інтеркультурних міст указує на те, що сильними стають виключно саме ті інтеркультурні міста, які успішно заохочують громадян, котрі походять із різних міст, до виявлення їх інноваційного потенціалу й здатності використовувати ресурси, уміння та творчість їхнього населення для підвищення привабливості міста й залучення нових інвестицій і можливості працевлаштування.

Різноманітні заходи допомагають об'єднати різні етнічні групи та вирішити існуючі конфлікти, що й демонструє мережа інтеркультурних міст Європи. Місто заохочує змішування та взаємодію між різними етнічними групами в міському просторі, а різноманітність не обов'язково означає складнощі й перешкоди, вона може стати містком до розуміння і збагачення нашого життя. Серед переваг інтеркультурності слід назвати такі як: зростання рівня поваги і взаєморозуміння між людьми всередині організації; розширення можливостей для вирішення завдань і творчого розвитку; менше небажаних подій і більше контролю над можливим подальшим розвитком конфлікту і люди будуть відчувати себе більш комфортно один з одним; більше міжкультурної довіри, підтримки та співпраці; відбуватиметься розширення участі і «вихід назовні» наявних етнічних груп; розвиватиметься більш сильне почуття включення і почуття рівності і справедливості; люди будуть відчувати себе в безпеці, виконуючи свої ролі і в моменти спільних робочих процесів.[1]

Сучасну класичну розгортку концепту міжкультурної комунікації в практичному розрізі можна сформулювати як послідовну реалізацію кількох ідей, а саме: ідеї співставлення – це ідея показати своє обличчя,

відкритись і ніколи не приховувати його; ідеї співдружності – яка є концептом культивування форми товариства, покликаного слугувати взаємозв'язаним суспільно-культурним життям індивідумів; ідеї співучасті – яка торкається всіх трьох засад переформатування розвитку сучасної царини людських взаємин, адже «зміни» можливі лише унаслідок продуктивного діалогу «різноманіття», тобто «діалогу» цього різноманіття в сенсі напруженого обміну ідеями, що породжуються як суспільним життям, так і культурними потребами його учасників.[2]

Література:

1. Афанасьєва Л. В. Емпірична репрезентація етнічної толерантності молоді в контексті інтеркультурного міста // Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики, 2013. – Вип. 57. – С. 33-40.
2. Афанасьєва Л. Міжкультурний діалог в контексті єднання України / Л. Афанасьєва, Є. Музя, К. Колева, Р. Олексенко // Українознавчий альманах. - 2017. - Вип. 21. - С. 15-20.
3. Олексенко Р. І. Міфо-релігійні фактори утвердження філософії ринкових відносин / Р. І. Олексенко // Грані. - 2015. - № 9. - С. 118-123.
4. Олексенко Р. І. Релігійна соціалізація особистості підприємця / Р. І. Олексенко // Гілея: науковий вісник. - 2015. - Вип. 99. - С. 230- 233.
5. Олексенко Р. І. Роль релігійної свідомості у підприємницькій діяльності / Р. І. Олексенко // Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Філософія. - 2015. - Вип. 45(2). - С. 195-201.